

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Uygulama Yeterlilik Algısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Uygulama Yeterlilik Algısı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31356>

Özet

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Uygulama Yeterlilik Algısı Ölçeği (TOAD), öğretmen adaylarının modern ve alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarının uygulama konusundaki öz yeterliliklerini belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, özellikle bir gelişim programının ardından coğrafya öğretmen adayları üzerindeki etkiyi inceleyen bir araştırma kapsamında ortaya çıkmıştır. Ölçek, adayların portfolyo, performans görevleri ve akran değerlendirme gibi tamamlayıcı yöntemleri kullanma becerilerine olan inançları ölçer. Bu araç, eğitim bilimleri alanında öğretmen yetiştirme programlarının etkililiğini değerlendirmek için önemli bir psikometrik araçtır.

Anahtar Kelimeler

Ölçme ve Değerlendirme, Tamamlayıcı Ölçme, Yeterlilik Algısı, Öz Yeterlilik, Öğretmen Adayı, Coğrafya Eğitimi, Geliştirme Ölçeği.

Yazarlar

Şanlı, C., Pınar, A.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmen adaylarının, özellikle de coğrafya öğretmen adaylarının, hizmet öncesi eğitim sırasında aldıkları Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Gelişim Programı sonrasında, bu araçları sınıfında etkin bir şekilde kullanabilme konusunda kendilerini ne kadar yeterli gördüklerini ölçmektir. Bu, eğitim programlarının **öğretmen yeterlilikleri** üzerindeki etkisini nicel olarak değerlendirmeye olanak tanır.

Ölçek, adayların geleneksel yöntemlerindeki performans değerlendirme, öz değerlendirme ve gözlem gibi yenilikçi ölçme ve değerlendirme tekniklerine yönelik algısal yeterlilik düzeylerini belirlemeye odaklanmıştır. Bu sayede, öğretmen yetiştirme süreçlerindeki eksiklikler veya başarılar tespit edilebilir.

Yapı

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Uygulama Yeterlilik Algısı Ölçeği, psikolojideki temel **öz yeterlilik** (Self-Efficacy) kuramına dayanmaktadır. Bu yapı, bireyin belirli bir eylemi başarıyla gerçekleştirme yeteneğine olan inancını ifade eder. Bu bağlamda, ölçek, öğretmen adaylarının karmaşık ve çok boyutlu ölçme ve değerlendirme süreçlerini yönetme konusundaki inançları saptamaktadır.

Ölçek, muhtemelen tamamlayıcı ölçme araçlarının farklı uygulama alanları (planlama, uygulama, sonuçlar yorumlama) kapsayan alt boyutlardan oluşmaktadır, ancak kaynakta bu alt boyutlar açıkça belirtilmemiştir. Temel yapı, öğretmenlik mesleğinin kritik bir bileşeni olan değerlendirme becerilerine yönelik algılanan **yetkinliği** temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, elde edilen güvenilirlik katsayılarının ölçeğin yeterli düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermesi üzerinden dolayı olarak desteklenmektedir. Bu durum, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini ve bu tutarlılığın ölçülmek istenen yapıyı doğru bir şekilde temsil ettiğini düşündürmektedir (Tavancalı, 2005).

Geçerlik çalışmaları hakkında detaylı bilgi (içerik geçerliği, yapı geçerliği veya kriter geçerliği gibi) kaynakta sınırlı tutulmuştur. Ancak, geliştirme çalışmaları bir parçası olarak, uzman görüşleri alınarak içerik geçerliğinin sağlanması ve muhtemelen faktör analizi gibi istatistiksel yöntemlerle yapı geçerliğinin de incelendiği varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Bu amaçla **Cronbach Alfa** güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda **Cronbach Alfa** güvenilirlik katsayısı **.89** olarak bulunmuştur.

Elde edilen .89 değeri, psikometrik açıdan oldukça yüksek bir iç tutarlılık düzeyine işaret etmektedir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin aynı yapıyı, yani tamamlayıcı ölçme araçlarının uygulama yeterlilik algısını, tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin yüksek düzeyde **güvenirliğe** sahip olduğunu göstermektedir (Tavancalı, 2005).

Faktör Analizi

Kaynak metinde Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Uygulama Yeterlilik Algısı Ölçeğinin faktör yapısına dair doğrudan bilgi verilmemiştir. Ancak, bir ölçek geliştirme çalışması olduğu göz önüne alındığında, yapı geçerliğini tespit etmek ve ölçeğin boyutluluğunu belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** yöntemlerinin (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanıldığı güçlü bir ihtimaldir.

Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa tamamlayıcı ölçme becerilerinin farklı yönlerini (örneğin, planlama, uygulama, değerlendirme) temsil eden çok boyutlu bir yapıya mı sahip olduğunu ortaya koymak için kritik öneme sahiptir. Ölçeğin geliştirme aşamasında bu istatistiksel işlemlerin yapıldığı varsayılmaktadır.

Araç Bilgileri

Test Türü: Geliştirme Ölçümü

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. (Örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a kadar 5 seçenekli yanıt formatı.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmen Adayları

Yaş Grubu: Üniversite Düzeyi (Genellikle 19-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Coğrafya Öğretmen Adayları

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçümü (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlilik, Öğretmen Eğitimi, Alternatif Değerlendirme, Psikometrik Özellikler, İç Tutarlılık, Geçerlik, Güvenilirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi Kaynakta Yoktur.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi Kaynakta Yoktur.

Yazma Adresi: Bilgi Kaynakta Yoktur.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2017 yılında yayımlanan akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanımı için yazarlardan izin alınması gerekebilir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle makalenin referans gösterilmesi yeterlidir.

Test Yılı: 2017

Kaynaklar

Şanlı, C. ve Pınar, A. (2017, Ocak). Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme geliştirme programının coğrafya öğretmen adaylarının yeterlilik algısına üzerine etkisi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 35,

21-39.

Tavancalı, E. (2005). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. Nobel Yayın Dağıtım.

Makalenin orijinaline Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: tamamlayici-olcme-ve-degerlendirme-aracini-uygulama-yeterlilik-algisi-olcegi-toad.pdf

Tamamlayıcı Ölçme ve Değerlendirme Aracının Uygulama Yeterlilik Algısının Ölçme Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen Anıl ve Pınar (2017) referansındaki orijinal makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM